

LIBRIS

We know
books

**SFÂNTUL NICOLAE
VELIMIROVICI**
EPISCOPUL OHRIDEI ȘI JICEI

RUGĂCIUNI PE MALUL LACULUI

traducere din limba sârbă de
IONUȚ și SLADJANA GURGU

PRESENIA

01

Cine oare mă țintuiește cu privirea prin toate stelele din cer, prin toate zidurile de pe pământ?

O, stele și ziduri, ochii voștri acoperiți, goliciunea mea nu priviți! Prea de ajuns mă chinuiește rușinea prin înșiși ochii mei.

Căci ce acolo aveți a vedea? Al Vieții Lemn ca spinul din cale înmicșorat, pe sine și pe alții înțepând. Ce altceva? Ci numai cerească flăcăruie în tină afundată, nici luminând, și nici de tot pierind.

Plugarilor, nu plugăria voastră e lucrul cel de seamă, ci Domnul Ce asupra-vă privește.

Voi, cântăreți, nu a voastră cântare e lucrul cel de seamă, ci Domnul Carele ascultă.

Cei ce dormiți, nu somnul vostru e lucrul cel de seamă, ci Domnul, Carele priveghează.

Nu apa cea puțină a bălților ce împresoară lacul e lucrul cel de seamă, ci lacul.

Ce alta este toată omeneasca vremuire, fără numai val ce umezește nisipul fierbinte de pe mal, și numaidcât se căiește, căci, părăsind el lacul, îndată s-a uscat?

O, stele și ziduri, nu către mine, ci către Domnul ochii vă-ndreptați! Căci singur Acela vede. Spre El privirea să vă îndreptați, și în patria voastră vă veți vedea!

Pentru ce la mine să priviți, la chipul surghiunirii voastre, oglinda grabnicei voastre petreceri?

Doamne, mahrama mea cea frumoasă, împodobită cu serafimi de aur, pogoară-Te peste mine precum năframa

peste chipul văduvei, și adună lacrimile mele întru care fierbe jalea tuturor zidirilor Tale!

Doamne, frumusețea mea, vino-mi în ospetie, ca să nu mă rușinez de goliciunea mea, ca nu cumva mulțimea însetatelor priviri ce cad asupra mea, acasă însetate să se-ntoarcă!

02 Cine întru viermarul acesta m-a pus?
Cine în țărână m-a azvârlit, șerpilor vecin
și uliilor mâncare?

Cine din muntele cel înalt¹ m-a aruncat, vărsătorilor de sânghiuri și celor fără de Dumnezeu tovarăș să le fiu?

Păcatul meu și dreptatea Ta, Doamne. Întinde-se păcatul meu de la zidirea lumii, decât dreptatea Ta mai iute alergând.

Număr ale mele păcate de-a lungul întregii mele vieți, și de-a lungul vieții tatălui meu, până la al lumii început, și grăiesc: Cu adevărat, numele dreptății Domnului este „milă.”

Ranele strămoșilor mei pe mine le port, rane ce și însumi mi le găteam, câtă vreme întru ale acelora petreceam; iar acum toate pe sufletul meu s-au arătat, ca o tărcată piele de girafă, ca o hlamidă de scorpii rele care măucid.

Amar mie, Doamne, deschide zăgazurile cerescului râu al harului Tău, și de lepră mă curățește, ca fără de lepră fiind, numele Tău în fața altor leproși a chema să cutez, iară ei să nu mă batjocorească.

Ridică-mă măcar preț de un cap deasupra putredei duhori a viermarului acestuia, ca astfel, cereasca tămâie răsufând, la viață de iznoavă să mă-ntorc.

Ridică-mă măcar preț de-un finic, ca astfel să pot râde de șerprii ce călcâiele-mi vânează.²

Doamne, de este fie și o singură faptă bună întru pământea mea cale, măcar pentru aceea una, de tovărășia vărsătorilor de sânghiuri și a celor fără de Dumnezeu mă izbăvește.

Doamne, nădejdea mea întru deznădejde!

Doamne, puterea mea întru neputință!

Doamne, lumina mea întru întunec!

Pune numai un deget pe fruntea mea, și mă voi ridica. Ori, dacă mult prea întinat sunt eu pentru degetul Tău, cu o rază din Împărăția Ta mă leagă și mă ridică, Preaiubite al meu, ridică-mă dintru acest viermar.

03 Sunt oare zile în urma ta, o, omule, la care ai voi să te întorci? Toate ca mătasea te ademeneau, și în urma ta ca pânza de păianjen rămâneau. Ca mierea te întâmpinau, iar tu de dânselle ca de-o duhoare te despărțeau. Toate de amăgire și de păcat preapline erau.

Iată, în lumina lunii toate bălțile oglinzi par a fi; și toate zilele, luminate de ușurătatea ta, oglinzi par a fi. Însă dintru o zi în alta când pășezi, mincinoasele oglinzi ca

LIBRIS | We know books
o pojghiță de gheață se spargeau, iar tu prin apă și noroi
abia de mai răzbeai.

Poate oare ziua, ce are drept porți dimineața și seara, să fie o zi?

Doamne Prealuminată, sufletul meu cel sfâșiat de amăgiri după o zi tânjește: după ziua cea fără de porți, ziua de la care sufletul meu s-a depărtat și întru schimbătoarele umbre s-a cufundat; după ziua Ta, pe care ziua mea o numeam, când una cu Tine eram.

Este oare vreo fericire, omule, în urma ta, la care ai voi să te întorci? Din două îmbucături dintru aceeași dulceață, mai searbădă-i a doua decât cea dintâi. De ți s-ar pune înainte fericirea de ieri pe masa de astăzi, cu lehamite capul ți-ai întoarce.

Datu-ți-s-au clipe de fericire doar ca să te faci să tânjești după adevărata fericire în sânul Celui Pururea Fericit; și veacuri de nefericire, spre a te trezi din buimaca *samsara*³ a amăgirilor.

Doamne, Doamne, singura mea fericire, oare gătești loc de sălășluire peregrinului Tău cel rămas abia viu?⁴

Doamne, tinerețea mea fără bătrânețe, întru Tine se vor scâlda ochii mei, și mai luminos decât Soarele vor străluci.

Lacrimile dreptului cu grijă le aduni, și cu ele lumile întinerești.

Învățatu-m-au bătrânii mei, întru pruncia mea, de cer și de pământ a mă ținea, ca să nu mă poticnesc. Multă vreme copil am rămas și de propteaua pe care ei mi-au dat-o multă vreme m-am ținut.

Însă când veșnicia prin mine a străbătut, și în lume strein m-am simțit, ruptu-s-au cerul și pământul în mâinile mele ca trestia subțire.

Doamne, vârtutea mea, cât de neputincioase sunt cerul și pământul! Palate de plumb par a fi, dar, când de față Tu ești, în abur se preschimbă, precum apa în palmă. Ci numai înălțându-și cornul pot să-și ascundă neputința și să-ngrozească pe copiii cei neștiutori.

Din ochii mei sori și stele pieriți! De pământ vă depărtați! Femei și prieteni, nu mă ademeniți! Cu ce oare îmi puteți ajutori, voi cei ce neajutorați îmbătrâniți și în mormânt vă pogorâți?

Măr cu vierme în miezul său – toate darurile voastre! De multe ori au trecut prin măruntaiele altora toate băaturile voastre. Pânză de păianjen – veșmintele voastre, de care-și râde goliciunea mea. Zâmbetele voastre – mai nainte vestire a mâhniciei în care întru ajutor mă veți chema, neputincioșii pe cel neputincios!

Doamne, vârtutea mea, cât de neputincioase sunt cerul și pământul! Și tot răul pe care oamenii îl săvârșesc sub cer, neputință și numai neputință mărturisește.

Numai cel puternic cutează să lucreze binele. Numai cel ce pe Tine, vârtutea mea, Te are drept hrană și băutură, acela este plin de puterea săvârșirii binelui.

Numai cel ce în inima Ta doarme, cunoaște odihna. Numai cel ce înaintea picioarelor Tale ară, de roada trudei sale se va îndulci.

Săvârșitu-s-a copilăria mea, cu frică și cu necunoaștere hrănită, pierit-a nădăjduirea mea către cer și către pământ. De-acum numai spre Tine mai privesc, și de privirea Ta asupra mea mă țin, leagănul meu și învierea mea!

05 Încă puțin, puțin, și călătoria mea se va sfârși. Ține-mă încă puțin, puțin pe colțuroasa cale⁵ către Tine, Biruitorule al morții; căci cu cât spre Tine mai mult urc, cu-atât mai mult de oameni jos sunt tras, întru prăpastia lor. Cu cât mai plină prăpastia, cu-atât mai mare e nădejdea lor că pe Tine Te vor birui. Cu-adevărat, cu cât mai plină prăpastia, cu-atât mai departe de prăpastie ești Tu.

Cât de negliobi sunt cei ce Lemnului Cunoștinței slujesc! Că nu prin Tine își măsoară puterea, ci prin numărul lor. Nu prin numele Tău sfințesc legea dreptății, ci prin numărul lor. Drumul celor mulți este pentru ei drumul adevărului și dreptății. Lemnul Cunoștinței lemn al fărădelegii a ajuns, și al negliobiei, și al întunerecului de gheață.

Cunoscătorii lumii cesteia cu adevărat pe toate le cunosc, ci numai una singură nu știu: că slugi ale Satanei înșiși sunt. Când ziua cea din urmă pe cer va mâneca,

de al secerăturii sale număr Satana se va bucura: nu altceva, ci numai spice seci! Dar, întru neghiobia sa, chiar și Satana cu numărul măsoară, iar nu cu plinătatea. Un singur spic de-al Tău, decât tot secerișul lui Satana mai mult va prețui. Căci Tu, Biruitorule al morții, nu întru numere încrederea Îți pui, ci întru-a pâinii vieții plinătate.

Zadarnic le grăiesc celor fără de Dumnezeu: Către al Vieții Lemn să vă-ndreptați, și mult mai mult va să cunoașteți decât acum voiți a ști! Din Lemnul Cunoștinței o scară către lumea cea de sub pământ Satana ne alcătuieste.

Batjocorescu-mă cei fără Dumnezeu: „Voiești ca, prin al Vieții Lemn, la Dumnezeuul tău să ne aduci, pe care noi nu Îl vedem!”

Cu-adevărat, nicidecum nu-L veți vedea! Acea Lumină, ce până și ochii serafimilor orbește, lumina ochilor voștri pe vecie o va arde.

Dintre toți cei ce întru a pământului putrejune cresc, cei mai puțini⁶ sunt cei ce cred în Dumnezeu. O, lacule și munților, ajutați-mi a mă veseli, că și eu cu cei mai puțini, cei mai neînvățați și cei mai defăimați împreună-călătoresc.

Încă puțin, puțin, fraților, și călătoria noastră se va sfârși.

Încă puțin, puțin, Biruitorule al morții, nu înceta ca să ne ții!

În genunchi, neamuri și noroade, înaintea mării dumnezeiești! În fața bașbuzucilor care vă ocârmuiesc îndată în genunchi cădeți, dar la picioarele Celui Atotputernic pregețați a cădea!

Voi ziceți: Pedepsi-ne-va oare Domnul, așa de mici fiind noi? Mai mari și mai puternici de ne-ar fi zidit, atunci să ne fi pedepsit! Însă așa, vezi bine, pe lângă zgomotosul univers din jurul nostru, abia suntem ceva mai răsăriți decât o tufă de ciulini din margine de drum: iar tu cu pedepsire ne-ngrozești, din partea Celui Care nemăsurat mai mare-i decât noi?

Nebunilor! Când bașbuzucii care vă ocârmuiesc vă cheamă la rele de care și universul se cutremură, atunci nu ziceți că prea mici sunteți; ci numai când e vorba de luminate fapte, îndată începeți să vă-ndreptățiți, zicând că sunteți slabi și pricăjiți.

Măcar că-n ochii voștri mici sunteți, cu mare nume în cartea sorții sunteți scriși. Strămoșul vostru Adam, măreție de arhanghel avea, și cu arhanghelicească față strălucea. Pentru aceea și vouă vă este rânduită fie răsplata de arhanghel, fie arhanghelicească pedepsire.

Când, pe tăcute, în inima strămoșului vostru strecuratu-s-a dorința de a cunoaște zidirile fără de Ziditor, arhangheliceasca lui înfățișare precum pământul s-a întunecat, și măreția sa întru mărunte nimicuri s-a risipit întru voi, cei ce sunteți sămânța lui. Căci mărunte nimicuri să cunoască a dorit, întru mărunte nimicuri s-a risipit, ca întru măruntele nimicuri să poată intra, spre a le gusta și a le cerceta.

Toate măruntele nimicuri, toate cele multe și mărunte, trebuie să se adune laolaltă, și fața lor de către pământ către Ziditorul să-și întoarcă, pentru ca arhanghelicul nostru strămoș din nou să se alcătuiască, și cu lucirea oglinzii întoarse către soare fața lui de iznoavă să strălucească.

Doamne și Ziditorul meu, fă iarăși pe om precum întâi l-ai zidit! Omul, în starea sa de-acum, lucrarea Ta nu este. Omul, în starea sa de-acum, își este sieși ziditor. Numele lui este boală – de unde boală în mâinile Tale? Numele lui este frică – cum să purceadă frică de la Cel Neînfricat? Numele lui este răutate – cum să vie răutate de la Cel Fără Răutate?

Umple-mă de Tine, sănătatea mea; umple-mă de veșnica lumină a zorilor, și va pieri de la mine boala și frica și răutatea, precum se usucă mlaștina de la fața soarelui și în roditoare țarină se preschimbă!

07 O, cât aș vrea să fac, dac-aș putea, din pietre lăutari, și din nisipul lacului dănțuitori, și din frunzișul tuturor munților cântăreți, pe Domnul a slăvi să mă ajute, ca și al pământului glas printre corurile îngerești să se auză.

La masa Stăpânului Casei cel plecat departe⁷ fiii oamenilor se ghiftuiesc, și pentru nimenea nu cântă, fără numai pentru ei înșiși și pentru bucatele înfulecate, care mai apoi vor trebui în pământ să le întoarcă.

Cumplit de tristă este orbirea fiilor oamenilor căci nu văd puterea și slava Domnului. Pasărea în munte trăiește, și muntele nu-l vede; peștele în apă înoată, și apa nu o vede; cârțița pe sub pământ sapă, și pământul nu-l vede. Cu adevărat, asemănarea omului cu păsările, peștii și cârțițele este cumplit de tristă.

Oamenii, dobitoacelor asemănându-se, nu iau în seamă cele ce cu asupra de măsură înaintea lor se află, ci doar înaintea celor mult prea rare ori nemaipomenite ochii își deschid.

De față ești cu asupra de măsură, Doamne, suflarea mea, de-aceea oamenii nu Te zăresc. Vădit ești cu asupra de măsură, Doamne, suspinarea mea, de-aceea grija oamenilor se-abate de la Tine spre lucruri rare și îndepărtate, și către urșii de la poluri se îndreaptă.

Cu asupra de măsură slujești slugilor Tale, Tu, dulcea mea credincioșie, de-aceea ești disprețului supus. Cu asupra de măsură devreme mâncând, pe soare peste lac Tu îl aprinzi, de-aceea somnoroșii nu pot a Te răbda. Cu asupra de măsură râvnitor ești Tu, râvnirea mea cea neîntrecută, întru aprinderea candelelor de veghe pe crugul cel ceresc, dar leneșele inimi ale oamenilor de sluga cea netrebnică mai mult vorbesc, decât de sluga cea mult-râvnitoare.

O, de-aș putea să-i fac pe toți locuitorii pământului, și apei, și văzduhului, Ție, Dragostea mea, cântare de laudă să-Ți înalțe! O, de-aș putea să curăț lepra de pe ochii pământului, și desfrânata lume întru fecioară iarăși s-o preschimb, așa cum Însuși Tu o ai zidit!